

Sestanek v Benetkah in Jugoslavija

Dunaj, 21. aprila. o. Avstrijski kancler dr. Schuschnigg bo v družbi zunanjega ministra dr. Schmidta ter verjetno v spremstvu voditelja tiskovne službe, polkovnika Adama, odpotoval nočjo v Benetke. Z italijanske strani so storiли vse, da dajo sestanku med Mussolinijem in Schuschniggom v Benetkah čim slovesnejši značaj. Ta sestanek bo prvi od lani, ko je Schuschnigg obiskal Mussolinija, preden je Avstrija sklenila sporazum z Nemčijo.

Sestanek v Benetkah ima dva namena: Ob tej priliki naj se ponovno dokaže italijanska volja in zahteva po avstrijski neodvisnosti v vsakem oziru. To neodvisnost ogroža po eni strani vrnitev Habsburžanov, po drugi strani pa priključitev k Nemčiji. Italija nasprotuje tako enemu, kakor drugemu, saj bi ob kaki taki spremembi takoj dobila novega sovražnika na svoji severni meji. Zato Italija vztraja, da se morajo vse podpisnice, zlasti pa Avstrija, držati obveznosti, ki jim jih nalagajo rimski protokoli.

Drugi namen beneškega sestanka pa je v tem, da tudi Avstrija pritrdi italijanskemu načrtu, po katerem naj bi se rimski protokoli razširili še na druge države, zlasti na Jugoslavijo. Da Italija to v resnici hoče, kaže italijansko-jugoslovanski sporazum, čigar važnost se bo v kratkem še jasneje pokazala. Ni dvoma, da bo Avstrija zaradi svojega zunanje in notranje-političnega položaja na italijanske zahteve pristala.

Zaradi beneškega sestanka so zelo vznemirjeni avstrijski monarhisti in avstrijski hitlerjevci, ker vedo, da bo o stremeljenju obojih govora tudi v Benetkah.

Na Dunaju govorijo tudi, da bosta Mussolini in Schuschnigg pripravila pogoje za nove dvostranske pogodbe med državami srednje Evrope po primeru italo-jugoslovanskega pakta. Glavno prizadevanje Mussolinija pa gre za tem, da sklene Schuschnigg pakt z Jugoslavijo. Ti pakti naj bi segali drug v drugega in zagurali trajno ureditev in utrditev političnega in gospodarskega položaja Podonavja.

Rim, 21. aprila. O sestankih v Benetkah piše »Giornale d'Italia«, da spada med tiste, sestanke

od časa do časa, ki so med voditelji prijateljskih dežel, kakršni sta Italija in Avstrija, že v navadi. Glede na splošne pravice ter politične in gospodarske stike med obema deželama, ta sestanek ne prinaša nič novega.

List piše nato proti tistim, ki skušajo v raznih tujih deželah z raznimi spletkami dokazovati, da se je italijanska politika preusmerila. Po mnenju teh naj bi avstrijsko-nemški dogovor, italijansko-nemški dogovor, stališče Italije do morebitne obnove Habsburgovcev in italijansko-jugoslovanski

dogovor pomenili začetek nove italijanske smeri v podonavski kotlini. List nadaljuje, da se Italija vsekakor živahno zanima za vsa vprašanja podonavske Evrope in za vse probleme, ki so v zvezi z Avstrijo. List zaključuje svoj članek takole:

Glede na dosedanje usmeritve ni treba pričakovati nobene izpremembe tako s strani Avstrije kakor s strani Italije. Nasprotno, sestanek v Benetkah pomeni novo stopnjo prijateljskih stikov med Italijo in Avstrijo, ki naj brani njihove koristi in sedanji red v Podonavju.

Amerika pozdravlja Hitlerjeve predloge

Washington, 21. aprila. AA. Havas: Roosevelt je včeraj časnikiarjem izjavil, da je bil zmeraj pristajatelj zboljšanja gospodarskih odnosov na svetu. Torej mu more biti Hitlerjeva izjava samo simpatična.

Roosevelt je podal izjavo tudi o angleškem oboroževanju in je rekel, da moramo ločiti med narodi, ki se oborožujejo zato, da se bodo branili, in med narodi, ki se oborožujejo zato, da bodo napadli.

Washington, 21. aprila. AA. (Havas) V washingtonskih političnih krogih prevladuje vtis, da izjava nemškega vodje Hitlerja ne bo vsaj posredno ne imela posledice, da bi Roosevelt sklical mednarodno gospodarsko konferenco. V teh krogih poudarjajo, da v Beli hiši ne vidijo nikake konkretne možnosti za gospodarski sporazum, vse dotlej, dokler se ne najde vsaj neko začetno izhodišče za omejitev oboroževanja.

Washington, 21. aprila. o. Bodoči namestnik ameriškega zun. ministra Wells je imel pred-snočnim na nekem običnem zboru govor, v katerem je pozval evropske države, naj sodelujejo za mir.

Ameriška politika se mora opirati na stvarne osnove, hkratu naj pa bo tudi izvedljiva. Zaradi vojne nevarnosti naj Amerika upošteva dvojce: V vsakem vojnem spopadu naj ostane ob strani, po drugi strani pa naj s svojo moralno pod-

poro sodeluje aktivno pri ustvarjanju mirnega razpoloženja med narodi.

Rezultati vseameriške konference miru v Buenos Airesu so ameriški državniki izjavili, da hočejo sodelovati pri omejitvi oboroževanja. Amerika bo sodelovala pri vseh mednarodnih prizadevanjih, ki naj narode vojaško in gospodarsko razorože. Mir se more utrditi samo na podlagi popolnega sodelovanja med narodi.

Pred sprememba v bolgarski vladi

Sofija, 21. aprila. m. Bolgarska politična javnost zatrjuje, da bo predsednik vlade in zunanji minister Georgij Kiosevanov v kratkem izvršil rekonstrukcijo vlade. Nekateri napovedujejo to spremembo že za danes. Sprememba v bolgarski vladi ne bo imela nikakega važnejšega političnega pomena. Na položaje ministrov, ki bodo sedaj izpadli, bodo zopet prišle nevtralne osebnosti. Rekonstrukcija vlade v nobenem primeru ne bo vplivala na notranjo in zunanjo bolgarsko politiko.

Pot grofa Ciana v Albanijo

Rim, 21. aprila. AA. (Havas) Potrjuje se, da bo italijanski zunanji minister grof Ciano obiskal Tirano prve dni meseca maja ali pa konec aprila, po obisku dr. Stojadinoviča v Rimu. Znano je, da te vesti poprej niso demantirali, zdaj jo pa potrjujejo tudi uradni krogi. Italijanski poslanik v Tirani je te dni prišel v Rim, da se tam dogovori o podrobnostih tega obiska.

Grof Ciano bo osel v Tirani 2 ali 3 dni. Ta obisk je v popolnem sporazumu z Jugoslavijo. Potovanje grofa Ciana torej nima namena spremeniti razmer v Albaniji, ker bi bilo to v nasprotju z belgrajsko pogodbo, po kateri se ima vsaka sprememba sedanjih pozicij obeh držav izvršiti samo sporazumno z obema državama. Italijo in Jugoslavijo.

Peklenski stroj za Stalina v gledališču

Berlin, 21. aprila. AA. DNB poroča iz Moskve: Izvedelo se je, da so te dni aretirali ravnatelja moskovskega Malega teatra Ljadova. Poluradno poročilo pravi, da je Ljadov imel zveze s trockisti. Izvedelo se je pa, da gre za mnogo večjo zadevo. Ljadov je baje po naročilu miniral ložo v Malem teatru, rezervirano za člane sveta ljudskih komisarjev. Pod ložo je dal postaviti peklenski stroj kar največjega obsega in kapacitete. Pripominjajo, da Stalin in drugi ugledni sovjetski prvaki zelo pogosto prihajajo v Mali teater.

Hitler je odpotoval z letalom v München in je sinoči imel zaupen sestanek s svojimi stranimi pristaši v znani kleti »Hofbräuhaus«.

Na potovanju v Berlin se je madžarski vojni minister general Röder nekaj časa ustavil tudi na Dunaju ter napravil nekaj krajših izletov v dunajsko okolico. Uradno bo general Röder obiskal Dunaj dne 26. t. m.

Nova ofenziva na španskem severu

Saint Jean de Luz, 21. aprila. AA. (DNB.) Kakor se je izvedelo iz poučenega vira, se je včeraj začela ofenziva nacionalističnih čet severne armade pri Bilbao, v odseku Kergari Mondragonu, in sicer s hudo topniško pripravo in z izdatno podporo letalstva. Ob 10 je pehota prešla v napad. Na francoskem ozemlju so včeraj ves dan slišali močno topniško grmenje iz Biskajskega zaliva.

Nacionalisti proti posredovanju

Salamanca, 21. aprila. AA. (Havas.) Govor, ki ga je imel general Franco v nedeljo zvečer, je poslušala vsa nacionalistična Španija. General Franco si je izbral najugodnejši trenutek za ta govor. Njegov namen je bil z enim samim zamahom odpraviti vse glasove, ki so krožili v tujini o možnosti posredovanja. Francov govor je imel namen pokazati voljo nacionalistov in njihovo odločnost, da se bore do končne zmage v državljanski vojni. Ta govor je zato kategorična zavrnitev vsakega predloga o arbitraži in posredovanju.

Vesti iz Francovega tabora

Salamanca, 21. aprila. AA. Po podatkih vrhovnega poveljstva ni bilo v nasprotju z izmišljenimi poročili rdečih do včeraj nobenih pomembnejših bojev, izjemši docela neznatne praske na baskovskem bojišču in izjemši nenaden napad nacionalističnih čet in zavzetje vladne postojanke na aragonskem bojišču.

Radijska postaja v Cordobi je objavila, da je

Tudi ljudi plenijo

Bukarešta, 21. aprila. AA. (Havas.) Dva častnika s cisterne ladije »Sorosot«, ki je last valencijske vlade in ki je prispela v Constanca, da natovori nove zaloge petroleja, pogrešajo. Ker sta neprestano dobivala grožnja pisma, domnevajo nekateri listi, da so ta dva častnika španske trgovinske mornarice s silo ugrabili pristaši generala Franca.

Vesti 21. aprila

Predsednik belgijske vlade van Zeeland bo po vrnitvi iz Združenih držav obiskal tudi Berlin, ker bo imel sestanke z nemškimi voditelji.

Proti vestem o zblizanju med Sovjeti in Nemčijo je nastopil japonski generalni štab, ki je poslal vsem listom opozorilo, naj ne priobčujejo izmišljenih vesti o Nemčiji.

Odredbe južnoafriške vlade, ki se nanašajo na prepoved političnega udejstvovanja za inozemce, so stopile včeraj v veljavo. Vlada je razpustila tri največje prosvetne in politične organizacije nemških naselnikov.

Vse japonske vladne stavbe bodo do leta 1939 gradili zgolj iz lesa, da bodo prihranili železo, ki ga zmeraj več potrebuje vojna industrija. Leta 1939 pa bo japonska proizvodnja železa toliko, da bodo lahko odpravili te omejitve.

Sestanka med predsednikom Miklasom in dr. Benešem, ki bi po napovedi nekaterih evropskih listov moral biti nekje na Moravskem, kamor pojde Miklas na zaseben obisk, ne bo. Tako piše uradna dunajska »Wiener Zeitung«.

Nemčija bo protestirala v Belgiji zaradi žalitev, ki so jih proti nemški državi zagrešile nekatere stranke pri zadnjih volitvah v Bruslju.

O obisku angleškega delavskega voditelja Lansburyja pri Hitlerju pišejo francoski listi, da je samo nemški manevar, ki naj Nemčiji pomaga iz slabega gospodarskega položaja. Francoski levičarji se boje, da Anglija morda zares ne bi sprejela nemških predlogov.

Plače narodnim poslancem bodo zvišali na predlog ministrskega predsednika v Angliji tako, da bodo znašale 600 funtov letno, to je 150.000 din.

Zakonski načrt o podpori brezposelnim je poslal amerškemu državnemu zboru predsednik Roosevelt. Njegov načrt zahteva poldrugo milijardo dolarjev za to pomoč.

Zvišanje davkov je opravičeval voditelj angleških konservativcev Chamberlain v angleškem radiu ter dejal, da to zvišanje opravičuje potreba po izpopolnitvi angleške vojske, mornarice in letalstva.

Stavka nameščencev v pariških zabaviščih in kinematografih se je končala včeraj, ko so zastopniki nameščencev organizacij in lastniki zabavišč podpisali splošni sporazum o razsodiščih v bodočih delovnih sporih.

Nemška tajna policija je razpustila judovsko bratovščino »Bnā Brith«, ki je kot svojo nalogo proglašala širjenje moralnih in človekoljubnih idej. Bratovščino so razpustili zaradi tega, ker je tihotapila denar iz Nemčije.

Število italijanskega prebivalstva znaša po podatkih za njega ljudskega štetja 42.943.000 duš. To prebivalstvo je razdeljeno na 7793 občin.

500 porok v Napoliju danes, ko Italija praznuje obletnico Rima in praznik dela.

Albanski kralj Zogu se bo baje poročil z neko bogato italijansko meščanko.

Za vzpostavitev Habsburžanov na avstrijski prestol ter za obnovo avstroogrske monarhije se zavzema opet francosko levičarsko časopisje in poje slavo Otonu Habsburškemu. Marksistični ideali se povsod, tudi pri nas, hitro menjajo.

General Göring pride nočjo v Rim in se bo iz Rima takoj odpeljal v Napoli na daljši odhiti.

Hitlerjev rojstni dan je vsa Nemčija slavila z velikimi paradami in prireditvami. Nemški vojski je Hitler p.i. tej priliki izročil 90 novih zastav.

Pakt prednjeazijskih držav Turčije, Perzije, Afganistana in Iraka bo postal dejstvo v kratkem, ko se bodo zunanji ministri teh držav sestali v Teheranu, da podpisajo pogodbo o varstvu sedanjih meja, o izročevanju političnih zločincev, o ureditvi zračnih in cestnih zvez ter o skupnem nastopu, če bi kdo ogrožal njihove meje.

Strahovita eksplozija je uničila poslopje bolniške blagajne v romunskem Temišvaru. Eksplozijo je povzročil zemeljski plin. Pod razvalinami palače sta našla smrt dva človeka, veliko pa je težje in lažje ranjenih.

Hitler je sprejel avstrijskega notranjega ministra Horstenaua in se celo uro razgovarjal z njim.

Ureditev angleških dolgov v USA, ki izvirajo še iz svetovne vojne, bi rada dosegla angleška vlada tako, da bi ji Amerika dovolila dolg razdeliti na 50 letnih letnih obrokov.

Za častne doktorje atenskega vseučilišča so ob 100 letnici te znanstvene ustanove proglasili veliko evropskih in ameriških učenjakov. Med njimi sta tudi dr. Dimitrijevič, profesor pravoslavnega bogoslovja na univerzi v Belgradu ter profesor filozofije Anastasijević.

Za novega belgijskega pravosodnega ministra bo imenovan voditelj belgijske liberalne stranke Victor de la Ley.

Voditelja madžarske desničarske stranke »Narodna volja«, polkovnika Salaszyja so izpustili.

Včerjo na čast predsedniku dr. Benešu je priredil naš poslanik v Pragi dr. Protič. Včerje so se poleg predsednika in njegove soproge udeležili še predsednik čsr. vlade dr. Hodža, več ministrov, načelnik generalnega štaba in novi praški župan dr. Zenkl.

Romunski princ Nikolaj, s civilnim imenom Nikolaj Brana, je danes z letalom odpotoval iz Bukarešte čez Jugoslavijo v Florenco.

Sestanek skandinavskih zunanjih ministrov se je začel danes v Helsinkih z uradnim sprejemom pri predsedniku finske republike.

Največja nevarnost za kulturo je oboroževanje, tako je izjavil predsednik USA Roosevelt ter dejal, da bi si morale druge države vzeti za gled USA, ki izda sorazmerno zelo malo za oboroževanje.

Priprave za pogodbo med Bolgarijo in Turčijo

Sofija, 21. aprila. Bolgarska brzojavna agencija poroča: Včeraj ob 10 sta prispela v Sofijo s posebnim vlakom, ki ga jima je dala bolgarska vlada od bolgarske meje dalje, predsednik turške vlade İsmet İnönü in zunanji minister Ruždî Aras s svojima soprogama in spremstvom. Na postaji so turške goste pozdravili turški poslanik v Sofiji Berker, šef protokola zunanjega ministrstva, generalni ravnatelj bolgarskih železnic, ravnatelj sofijske policije in dva višja uradnika zunanjega ministrstva, ki sta pridružena gg. İnönüju in Arasu med prebivanjem na Bolgarskem. Sofijska postaja je bila okrašena z zastavami, s cvetjem in zelenjem. Turške goste so prišli pozdravit: posebni poslanec kralja Borisa, predsednik bolgarske vlade Kiosevanov s soprogo, člani vlade, poslaniki Jugoslavije, Rumunije, Grčije in Češkoslovaške, sofijski župan, poveljnik sofijske garnizije, višji uradniki zunanjega ministrstva, osebje turškega

poslaništva, upravni odbor bolgarsko-turškega društva, zastopniki turške kolonije in številni časnikiarji. Častna četa z godbo in zastavo je izkazala turškim gostom čast. Pozdrav med turškimi gosti in Kiosevanovim je bil izredno priščen. Po običajnem predstavljanju so se gostje v sprevedu odpeljali do turškega poslaništva, kjer so se nastanili.

Na programu je bil vpis v dvorno knjigo in izmenjava obiskov. Kralj Boris je sprejel predsednika turške vlade in turškega zunanjega ministra v avdijenci, nakar sta bila njegova gosta v dvorcu v Vrani. Pri teh obiskih so se natančno razgovorili o pogojih, pod katerimi bi bilo mogoče skleniti prijateljsko pogodbo med Turčijo in Bolgarijo po vzorcu jugoslovansko-bolgarske pogodbe. Ni dvoma, da bo do take pogodbe v najkrajšem času prišlo.

Zakaj Anglija priznava blokado Bilbaea

London, 21. aprila. o. Sinoči je prišlo pri zasiedanju v spodnji zbornici do ponovnega prerakanja glede nacionalistične zapore na delu španske obale pred Bilbaeo. Opozicijski politiki so napadali vlado, ki je odrekla oboroženo varstvo tistim angleškim ladjam, ki bi se približale temu delu španske obale čez mejo 3 km obalnega pasu, zunaj katerega bodo angleške vojne ladje varovale trgovske ladje. Opozicija očita vladi, da s tem podpira španske nacionaliste.

Opoziciji je odgovorjal sir Samuel Hoare, ki je navedel podatke o blokadi Bilbaea. Vlada meni, da je blokada Bilbaea uspešna, in to zaradi tega, ker imajo uporniki v teh vodah eno vojno ladjo, eno križarko, en rušilec in več pomolnih vojnihi ladij, vlada pa ima samo en rušilec, eno podmornico in eno manjšo ladjo. Mine ne igrajo take vloge, dasi se je na njih potopilo več ladij in Francove ladje dnevno polagajo nove mine. Prvič v razvoju španske državljanske vojne se je zgodilo, da je ena stran lahko zaprla na morju en del španskega ozemlja. Angleška vlada tudi ve,

Se se Jug. nogometne zveze

Belgrad, 21. aprila. m. Na sinočni seji Jugosl. nogometne zveze je bilo sklenjeno, da bo nedeljski nogometni tekmi med Ljubljano in Baskom v Ljubljani prisostvoval kot delegat Mirko Kuhelj. Določeno je tudi bilo, da bo jugoslovanska B reprezentanca igrala z madžarsko B reprezentanco tekmo 9. maja na igrišču Jugoslavije v Belgradu. Jugoslovanska nogometna zveza je tudi končno veljavno sklenila, da bo tekma z Bolgarijo dne 12. julija v Sofiji. Za mednarodno tekmo med Belgijo in Jugoslavijo dne 26. julija v Jugoslaviji, je bil sporazumno določen za sodnika Romun, g. Ksifandou.

Orel je odnesel šestmesečnega otroka v sardinjski vasi Apiccia. Otrokov oče je streljal za ptico s puško in jo ranil. Orel se je spustil na tla in odložil otroka nepoškodovanega, san pa je kmalu nato poginil. Otrok je bil samo malo opraskan, ker ga je orel udaril pri doletu s perutmi.

S seje zbornice za TOI

Ljubljana, 21. aprila.

Ze večeraj smo zasledovali v »Slovenskem domu« potek plenarne seje Zbornice za TOI, v kolikor nismo morali prej zaključiti našega lista. Danes podajamo najglavnejše točke nadaljnega poteka te seje, med katerimi omenjamo tudi predlog g. Ogrina, da se sestavi nov pravilnik Zavoda za pospeševanje trgovine. Namen navedga poslovnika je, da zagotovi obrtnemu odseku svobodo razpolaganje s sredstvi tega sklada v obrtno pospeševalne namene. V široko upravo naj bi po tem predlogu prišli vsi člani obrtnega odseka ter po en član ostalih odsekov s posvetovalnim glasom. Predlog zaenkrat še ni bil sprejet ter se bo o njem govorilo še na prihodnji seji.

Soglasno pa je bil nato po daljšem razgovoru sprejet predlog o dopolnilu pristojbenika za zbornice takse. V roku štirih mesecev se mora tudi vrniti taksa vsem onim prosilcem, katerih prošnje za dovolilo so bile odbite.

Na predlog g. Ogrina naj bi se tudi uredilo vprašanje prehoda delavstva v samostojno, obrtniško poklicno. Letno preide iz vrst zavarovanih delavcev v obrti okoli 2000 k samostojnemu izvrševanju obrta in tako ostane pri delavskem zavarovanju letno okoli 2,5% vseh vplačanih rentnih prispevkov, dočim ostanejo oni, ki so leta in leta plačevali, brez starostne rente. Zato je potrebno, da se novelira zakon o zavarovanju delavcev in omogoči, da se vplačani prispevki za starostno zavarovanje delavstva v primeru prehoda zavarovancev v samostojno obrtni poklic po odbitju režijskih stroškov zbirajo v plodonosno naložen sklad. Čim se uvede zavarovanje samostojnih obrtnikov po obrtnem zakonu, se ta sklad izroči pristojni obrtniški krajevni zavarovalnici. Izda naj se nemudoma uredba o zavarovanju obrtništva, in sicer naj se uvede najprej obvezno zavarovanje pa primer onemogočnosti, starosti in smrti, ostale panoge pa postopno. To se naj izvede po načelu čim širše samostojnosti posameznih zavarovalnih institucij po okoliših posameznih zbornic. Obrtni odsek je že sklenil to in votal 10.000 Din, da se prične študirati osnutek takega zavarovanja. V ta odhor, ki naj bi to delal, naj pridejo gg. Kavka, Rebek in Ogrin. Predlog g. Ogrina je zbornica za odobravanjem vzela na znanje.

Banovinske trošarine in prometni davek

Prav zanimivo poročilo pa je podal g. Senčar o tem, koliko banovinskih trošarin in davka na poslovni promet plačamo pri nas. Strokovnjaki cenijo, da je bilo od 1. aprila 1936 do 31. jan. 1936

Svojo vinsko klet zažgala

Celje, 20. aprila.

V »Slovenskem domu«, dne 7. aprila smo poročali, da se je vršila pred okroglim sodiščem razprava proti zakoncu Blasiu Jerneju, posestniku iz Zetali in njegovi ženi Blasiu Ani, ki sta bila obtožena, da sta zažgala 23. decembra zvečer svojo vinsko klet z namero, da bi dobila zavarovalnico, ker sta potrebovala denar, kleti pa nista neobhodno potrebovala. Razprava je bila takrat preložena na današnji dan, da so se zaslislale še nekatere priče.

Oba obtožena sta dejanje zanikala. Priča T. Miha pa je izpovedal, da je videl zvečer v mesecini iti obdolženko v smeri proti njeni vinski kleti in da je nesla s seboj žerjavico, zaradi česar je postal pozoren, dokler ni izbruhnil požar. Takoj je tekla h kleti, kamor so prihitali tudi sosedi, Blasičnikovi pa ni nikogar videl. Na to izpoved je obtožena priznala, da je povzročila izbruh ognja iz malomarnosti, oziroma iz nerodnosti s tem, da je prišla s svečo preblizu elame. Sodišče je ta njen zagovor ovrnilo, češ zakaj je imela s seboj žerjavico, razen tega pa še žepno svetilko in je obsodilo na štiri mesece strogega zapora in 300 Din denarne kazni ter na dveletno izgubo častnih pravic.

Razdrto gnezdo nevarnih „tičkov“

v Mestnem logu in na Rožniku

Ljubljana, 20. aprila.

Na policijo so v zadnjem času romale dan za dnem neštete pritožbe ljubljanskih meščanov zaradi tatvin in vlomov. Že takoj spočetka je bilo jasno, da mora biti na delu izurjena in dobro organizirana vlomilska tolpa, ki krade in vlamlja po ljubljanskih predmestjih na debelo.

Prav za prav sta bili dve vlomilski tolpi, ena v Mestnem logu, druga na Rožniku. Policijski organi so že dolgo sumili nekatere ljudi, ki na zunaj niti malo niso podobni vlomilcem. Pri nekem mesarskem pomočniku — brez posla kajpak — so policisti že dvakrat napravili preiskavo, toda vedno brez uspeha. Zdaj pa se je mlademu policijskemu agentu, ki si je zastavil nalogo, da mora na vsak način priti na sled tem vlomilcem, posrečilo po temeljitnem opazovanju že prej osumljenih ljudi, ki jim pa niso mogli ničesar dokazati, tolpo razkrinkati.

Če je plašč prevelik

Dolgo je sledil gori omenjenemu mesarskemu pomočniku Alojziju E. Poznal ga je že od poprej, zato se mu je čudno zdelo, kje jemlje zadnje čase toliko denarja, da lahko v enem samem večeru zapravi kar 300 Din in še več po raznih sumljivih lokalih. V soboto je detektiv opazil, da nosi E. čez roko dežni plašč. Plašč je bil še nov in ni bil nič kaj podoban, da bi bil zanj umerjen. Šel je s stražnikom za mesarskim pomočnikom do njegovega stanovanja v Mestnem logu in potrkal pri njem na vrata. Vprašal ga je, kje je dobil ta dežni plašč. Lojze je sprva dejal, da je njegov. Detektiv mu je rekel, naj ga obleče. Ko ga je Lojze oblekel, se je izkazalo, da je imel, da ima zelo široka ramena, da je zanj vendarle prevelik. Zdaj se je Lojze pričel izgovarjati, da ga je kupil od neznanca za 30 Din in da ga je pravkar mislil nesti v popravilo. Toda ves izgovor mu ni nič pomagal, ker je detektiv v njegovem stanovanju opazil neke sumljive predmete, ki vsekar niso mogli biti njegovi. E. je bil takoj aretiran.

„Saj vidite, da je samo staro železo“

Toda preiskave s tem še ni bilo konec. Kljub vsemu obteženemu gradivu, ki ga je detektiv našel v Lojzetovem stanovanju, mu vseeno še ni

pobranjih nič manj kot okoli 12 milijonov Din banovinske trošarine, kljub temu, da je v proračunu postavljen znesek 5.580.000 Din. Tako se vidi, da naša banovina prispeva letno težke milijone na trošarinah — za druge banovine. Če se hoče deliti donos po številu prebivalstva, naj bi se delila po tem ključu le polovica, ostalo pa po tem, koliko kakšna banovina plača.

Se krivičnejša je razdelitev davka na poslovni promet. V naši banovini so davčne uprave odpremile Drž. hipotekarni banki od 1. aprila 1936 do 31. marca 1937 13.976.687 Din. Ceni se nadalje, da je glavna carinska blagajna oddala banki okoli 10 milij. Din za ta fond. Skupno je torej naša banovina plačala okoli 24. milij. Din, dobila je nazaj od 1. aprila 1936 do 31. jan. 1937 1,9 milij. Din, za celo leto 1936—1937 pa je proračunano 2,9 milij. dinarjev. Iz tega se vidi, kakšna so nesorazmerja pri donosu in vrnitvi tega davka za našo banovino. Sedanja razdelitev obeh davkov povzroča, da mora naša banovina pobirati najvišje doklade v državi in tudi sicer obremenjati prebivalstvo izdatneje kot druge banovine. Potrebno je to v bodoče preprečiti in omogočiti predloge, da se to krivično nesorazmerje odpravi in se porazdeli pri nas nabrani denar tako, kakor to zahtevajo interesi naše banovine.

Usodno zlato Kalifornije. Boji in romantika divjega zapada. — Film pustolovnih podvigov legendarnega

ROBIN HOOD EL DORADA

V glavni vlogi

WARNER BAXTER

ANN LORING

Režija William A. Wellmann

Premiera danes

v KINU MATICI

Tržaški svedrovci - za rdeči Madrid

Ljubljana, 21. aprila.

Trije tržaški svedrovci, strokovnjaki za vrtnje velikih in težkih blagaj, so se lani po božiču sestali v Trstu, tam v tistih zatohlih beznicah starega mesta. Politizirali so in reševali situacijo v Španiji. Glavar svedrovcev Ivan Skapin je tovarišema pripovedoval svoje čedne dogodivščine na abesinski fronti, kako lahko premeten človek pride do bogatega plena, če ima za ta posel urne roke in bistro pamet. Spoznal je idejo, da bi bilo dobro oditi v Španijo na pomoč rdečim, kajti tam se jim bo nudila ugodna prilika, da si brez vsake kontrole in z lahko nagradijo mnogo dragocenih stvari in denarja. Samo znati je treba! Vsi trije so se navdušili za Madrid. Toda, kako priti tja? Načrt: Najprej čez mejo v Jugoslavijo. Tam v Ljubljani izvršimo kak večji vlom ali pa kje na deželi pri kakem bogatem kranjskem stricu. Odpotujemo s pod Skapinovi vestnim vodstvom. Skapinu in tovarišu Portelliju se je na novega leta dan posrečilo srečno prekorajiti mejo, tretjega, nekoga »Crocija«, ki so ga v Trstu poznali tudi pod imenom »Pino«, pod katerim imenom pa se baje skriva neki kriminalen tip Korosec, doma baje iz okolice Zidanega mosta in ki je s seboj nosil vlomilno orodje »svinjsko nož«, pa so naši obmejni organi prijeli in vrnili nazaj.

Skapin in Portelli sta pa včeraj prišla pred mali kazenski senat, da se zagovarjata zaradi zločina vlomne tatvine in poskušene vlom.

»Sedaj pride na vrsto znani vlomilec Ivan Skapin! Kaj delate tu? Vas ne rabimo, ker pri nas samo krade in praznite blagajne«, je pripomnil predsednik malega senata s. o. s. g. Rajko Lederhas, ko je uvažal glavno razpravo proti obema svedrovcem. In državni tožilec dr. Julij Fellahar je takoj vmes posegel: »V zadevi velikega vlom pri Bati si pridružujem obnovo kazenskega postopanja proti Skapinu.«

Izpremenjena smer avtobusne vožnje Ptuj-Haloze

Da se omogoči potnikom, ki so dospeli v Ptuj zjutraj po najkrajši poti, tudi povratek po najkrajši poti, bo obratoval poštni avtobus na krožni progi Ptuj-Haloze-Ptuj počenčič s 25. aprilom 1937 takole:

A. Ob lihih dnevih (to je 1., 3., 5., 7. itd.)

a) Pri prvi vožnji:
Ptuj — Sv. Vid — Sv. Andraž — Sv. Barbara — Sv. Marko — Ptuj;

b) Pri drugi vožnji:
Ptuj — Sv. Marko — Sv. Barbara — Sv. Andraž — Sv. Vid — Ptuj.

B. Ob sodih dnevih (to je 2., 4., 6., 8. itd.)

a) Pri prvi vožnji:
Ptuj — Sv. Marko — Sv. Barbara — Sv. Andraž — Sv. Vid — Ptuj.

b) Pri drugi vožnji:
Ptuj — Sv. Vid — Sv. Andraž — Sv. Barbara — Sv. Marko — Ptuj;

Neizpremenjen ostane vozni red glede časa prihoda in odhoda na posameznih postajah (izprememba je torej nastala samo v smerah vožnje).

Z 22. majem 1937 se bo uvedla za nedelje in praznike še III. redna vožnja v Haloze v smeri Ptuj — Sv. Marko — Sv. Barbara — Sv. Andraž — Sv. Vid — Ptuj z odhodom iz Ptuja ob 18.25 in s povratkom v Ptuj ob 20.20 (zveza k vlakom in od vlakov Maribor, Ljubljana).

Proslava 60 letnice pisatelja Sorlija

Maribor, 20. aprila.

Vsa mariborska javnost, vse kulturne in narodne organizacije širom naše domovine so sodelovale pri proslavi 60 letnice slovenskega pisatelja dr. Iva Sorlija, ki se je vršila sinoči v narodnem gledališču. Proslavo je priredil Klub mariborskih umetnikov. Mariborsko gledališče že dolgo časa ni nudilo tako slavnostnega izraza, kakor sinoči in malo je tudi slovenskih mož, katerih življenjski jubilej bi se bil obhajal s toliko prirsčnostjo, kakor se je sinočni Sorljev večer. Uvodno besedo k proslavi je v imenu Kluba mariborskih umetnikov izgovoril dr. Snuderl, ki je plodovitemu umetniku čestil k 65 letnemu življenjskemu prazniku in prebral vse neštete čestitke, ki so jih poslali vidni možje prosvetne in narodne organizacije. Za njim je nastopil znani naš književni kritik prof. Fran Koblar iz Ljubljane. S klenimi besedami je izoblikoval pred poslušalci Sorljev umetniški lik, začrtal njegovo pot v slovenski literaturi in označil častno mesto, ki mu gre v vrsti slovenskih umetnikov. Elvira Kraljeva in Peter Malec sta nastopila s recitacijami Sorljevih del, Igličeva in Sancin pa sta zapela pesmi in operne arije, ki jih je slavljence kot znan prevajalec naše operne literature prevedel v slovensčino. V Malčevi režiji so nato izvajali igralci narodnega gledališča dva Sorljeva skeča, ki sta značilna za Sorljev humor. Ob koncu se je jubilat v iskrenih besedah zahvalil, ki so mu pripravili tako lep večer in s šegavo besedo prisotnim podal svoje misli o svoji preteklosti in bodočnosti. Po proslavi se je v mali dvorani Kazine vršil družabni večer, ki je v vselem razpoloženju združil vse Sorljeve prijatelje.

Liubljana počasi narašča

Ljubljana, 21. aprila.

Včeraj smo omenili, kako deževna doba je bila v zadnjih 40 dneh, ko je nastopil tako zvani režim 40 mučenikov. Še vedno dežuje. Vse vremenske napovedi so danes močno pesimistične in soglašajo v tem, da ni pričakovati v krajšem času kake boljše izpremembe. Povsod v naših krajih je močno oblačno in deževno. Sinoči se je nekoliko zjasnilo. Davi je najprej zavladala visoka megla, nato pa je ponovno začelo deževati.

Ogromne množine vode, ki prihajajo iz planske kotline po podzemskih vodnih strugah v Ljubljano, so poleg deževja na Barju povzročile naraščanja Ljubljane in njenih pritokov. Pri Bevkah so travniki in njive daleč naokrog pod vodo. Isto je pri Vnanji gorici okoli železniškega mostu čez Ljubljano. Pri Lipah je situacija kritična. Tudi pri Črni vasi se je Ljubljana že razlila čez bregove. Po jutranjih poročilih pa za enkrat ni nevarnosti kake katastrofalne povodnje. Deževno vreme pa je izredno zavrlo pomladanska dela na Barju, pa tudi celo po visokih ravninah. Zemlja na Barju je prenamočena. Prehod po nekaterih njivah je zato popolnoma nemogoč in takoj je moralo biti tudi oranje nivo odloženo za več dni. Letos mnogi kmetje ne bodo mogli dati krompirja v zemljo pred vs. Jurijem, ko je bil lani krompir pir zasajen že prve dni aprila. Sploh so na Barju vsaka poljska dela nemogoča.

Ljubljana je od včeraj do davi na Špiči narasla za 11 cm. Še vedno počasi narašča. Pri Fužinah je bilo davi vodno stanje 4,78, včeraj 4,64 m, torej tudi v spodnjem toku Ljubljana narašča. Sava je nasprotno še v mejah svoje struge. Nikjer ni hujše narasla in zato je izliv Ljubljane, ki vali s seboj večje množine vode, še skoraj normalen. Pri Zalogu še ni nevarnosti za povodenj. Sava je le nekoliko narasla. Pri tacevskem mostu je bilo davi vodno stanje Save 2,50 m.

Cene krompirja padle

Ljubljana, 21. aprila.

Dovoz semenskega krompirja na Sv. Petra nasip, kjer se je danes razvil velik krompirjev semenj, je v tej sezoni dosegel rekord. Vlada je na nasipu pravcata gneča voz, velikih in malih, kakor tudi prodajalcev in kupcev. Povpraševanje po lepem, prvovrstnem semenskem krompirju pa je danes nekoliko ponehalo. Na trgu je bilo do 95 voz krompirja, katerega težo cenijo okoli 90.000 kg. V soboto so se cene krompirja močno dvignile. Običajno so bile poprej cene od 0,90 do 0,95 Din, v soboto pa so se dvignile od 0,90 kar na 1,15 Din za kg. Danes pa so padle. Kmetje so skušali vzdržati cene na višini, a ni bilo moč. Kupovalci so plačevali krompir splošno po 0,85 do 0,95 Din, izredno lep zgodnji krompir pa je bil še po 1 Din kg. Cene pa so šle že zgodaj dopoldne celo pod 0,80 na 0,75 Din. Od vseh krajev je bil semenski krompir pripeljan. Mnogi so vozove napregli celo včeraj zjutraj, da so prispeli v mesto pozno v noč.

Za vse žlane Akademskega pevskega zbora je udeležba pri pogrebu pokojne Terezije Kolarjeve, matere našega tovariša Milana Kolarja — dolžnost. Zberemo se danes, ob četrti na tri polodne pri hiši Žalosti, Ažbetova ulica 28. Odbor.

Predsednik: »Rekli ste tudi v preiskavi, da ste hoteli iti na pomoč rdečim v Španijo.«
Državni tožilec: »Zakaj niste ostali v Abesiniji? Tam bi bilo lepo za vas!«
Skapin: »Sem bil ranjen v nogo.«

Velik strah pred Skapinom

Ljubljanska policija je bila kmalu obveščena, da je prišel slovit Skapin zopet čez mejo na nedovoljen obisk v Ljubljano. Previdno ga je zasledovala. Kriminalni oddelek je odredil posebne nadzorne straže zati. Detektivki so tudi izvedeli, da je Skapin oborožen z najboljšim browningom in da ima v njem vedno več nabojev, vedno pripravljen, da strelja proti detektivom, ki bi ga hoteli prijeti. Imeli so celo strah pred njim. Na periferiji so ga naposled 8. januarja prijeli. Bila je kritična situacija. Eden kriminalnih organov je hitro nameril revolver proti Skapinu in ga ustrelil v nogo. Tudi na policiji je pravil Skapin, da je nameraval oditi po velikem vlom v Španijo rdečim na pomoč.

Po izčrpanem dokaznem postopanju in drugih formalnostih je bila izrečena sodba: Ivan Skapin zaradi poskušene vlom in prepovedane povratka na 3 leta in 10 dni robije ter v izgubo častnih državljanskih pravic za 5 let. Pri sodbi se je Skapin kar tresel. Njegov pajdaš Portelli pa zaradi poskušene vlom na 10 mesecev strogega zapora, v izgubo častnih državljanskih pravic za 2 leti in v izgon iz naše države za vedno. Oba pa sta bila oproščena glede vlom pri Zaninoviču.

Obtožena dveh manjših vlomov

Ko sta januarja letos Skapin in Portelli prispela v Ljubljano, sta prvo noč prebila pri Skapinovi ljubici Albini, a se nista čutila varna, zato sta se zatekla v Štepanov vas, kjer sta si polskala samotno kozolec za svoje skrivališče. Po dnevi sta spala. Ponoči sta hodila okrog in skala primeren plen. Skapin je tovarišu razodel: »Tiho bodiva! Ko bi me policija izprehala, pet let mi ne fali ričeta!«

Ponoči od 5. na 6. januarja letos je bilo vlom. Ijeno v Zaninovičovo gostilno v Mostah. Plen je bil: velika zaloga sardin, 5 kg sira, cigarete in steklenica hrusevca. Gostilničar je imel do 344 din škode. Ponoči 7. januarja pa je bilo skozi okno vlomileno v delavnico čevljarkega mojstra Jeršeta na Tyrševi cesti 37. Vlomilca sta se plena že razveselila, kajti v roke bi jim padlo 2000 din gotovine, mnogo čevljev in usnja v vrednosti 3600 din. Gospodar pa je začutil ponoči ropot in se pravočasno prebudil oba vlomilca. Kmalu nato je policija aretirala Skapina in Portellija. Obeh teh zločincev sta bila sedaj obtožena omenjena svedrova.

Oba sta vlom pri Zaninoviču odločno zanikala, češ da sploh ne vesta, kje da so Moste in da gostilničarja nikdar v svojem življenju nista videla. Priznata pa, da sta odšla iz Trsta opremljena z vlomilskim orodjem. Poskušeni vlom pri Jeršetu pa sta indirektno priznala.

Predsednik Skapinu: »Pravite, da ste bili v Abesiniji. Kdo naj vam verjame? Zakaj ste zapustili Trst in s kom?«

Skapin ležerno: »Da, bil sem v Abesiniji. Pozneje sem se vrnil v Trst in sem se tu spoznal s Portellijem in »Pino«. Z njima sem nameraval oditi najprej v Jugoslavijo, nato v Francijo in Španijo.«

Vprašanje naših cest

Eno najvažnejših vprašanj, od katerega je v veliki meri zavisen razvoj tujskega prometa pri nas, je vsekakor vprašanje naših cest.

Ce se vprašamo na podlagi kakšnih kriterijev in s kakšnim interesom se pri nas odloča o zboljšanju in izgraditvi cestnega omrežja, moramo žal priznati, da primanjkujejo naši cestni politiki one smernice, ki se ozirajo na kulturne, gospodarske in turistične potrebe države kot celote in pa države kot člena mednarodnega sožitja. O sistematični in pravilni cestni politiki pri nas sploh ni bilo govora takrat, ko je bila nje potreba najbolj aktualna.

Razvoj avtomobilizma

Avtomobilizem in sploh mototurizem se je po svetovni vojni začel nepričakovano naglo razvijati. Vzniknile so nove tvornice, delavnice in podjetja, avtomobilizem je dal nešteto tisočim eksistenco in zaslužek. Državne uprave so uvidele ogromni gospodarski pomen avtomobilizma ter so z vso vne- mo pričele z razširjenjem cestnega omrežja in temeljito rekonstrukcijo obstoječih cest, ki so v vseh državah med svetovno vojno silno trpele. Pri tem so merodajni činitelji gledali na to, da se z moder- nimi cestami zvežejo glavna trgovska in kulturna središča in tujskoprometne postojanke ter da se vpostavi zveza s cestnim omrežjem sosednih držav. Pri nas v tem oziru žal ni bilo ničesar podvzetega. S tem je nastala za nas nepopravljiva škoda, ker je bil zamujen pravi trenutek. Danes imajo vse so- sedne države glavne prometne žile asfaltirane in betonirane ter izpeljane vse do naših meja, kjer pa manjka vsak priključek oziroma nadaljevanje na naše ozemlje. Težko je pač oceniti škodo, ki je na- stala naši državi vsled te zamude oziroma opustit- ve, gotovo pa je, da gre ta škoda v milijarde na- rodnega premoženja. Kaj nam pomagajo vse pri- rodne krasote našega Jadrana, Slovenije, Bosne in Južne Srbije, če jih ne znamo gospodarsko izrabiti za naš tujski promet, če od njih odvrčamo one interese med 10 milijoni avtomobilistov, kolikor jih šteje danes Evropa, ki bi si želeli ogledati naše krasote, ki jih pa ne moremo priložiti, da bi pustili svoja vozila doma in da bi se potrudili k nam po železnici. V avtomobilističnem svetu je danes Ju- goslavija na najslabšem glasu.

Jugoslavija - zadnja

Jasno je, da vsled tega jugoslovanski avtomobilizem ni mogel slediti razvoju drugih držav, in to v glavnem radi slabega stanja naših cest, pa tudi radi izredno visokih dajatev, s katerim je obremenjen avtomobilizem v obliki uvoznih carin, troša- rine na gorivo, pneumatiko itd. Jugoslavija je med evropskimi državami na zadnjem mestu glede šte- vila avtomobilov, glede davčne obremenitve avto- mobilov pa daleko na prvem mestu. Dalje razvidi- mo, da so Avstrija in Češkoslovaška 8 krat, Italija 11 krat, Nemčija 20 krat, Švica 30 krat in celo Ma- džarska 2 krat močnejše od Jugoslavije glede šte- vila avtomobilov. Primerjave z Anglijo, Francijo, Belgijo ali celo Ameriko niti ne omenjamo.

Ničesar torej ni nerazumljivega, če mototuristi iz inozemstva vse manj obiskujejo našo državo, in še oni redki, ki še prihajajo, so namenjeni v glav- nem le na krajša potovanja, ki nam ne morejo pri- nesti posebnih gospodarskih koristi. Na drugi strani pa opazimo, da naši avtomobilisti vedno več po- tujejo v inozemstvo in sami izjavljajo, da so prisil- jeni potovati v tujino, če hočejo uživati lepote avtomobilske vožnje na dobrih cestah. Pravijo, da se razlika dražjega življenja izenači z razliko bolj

cenega goriva, razen tega pa na dobrih inozemskih cestah ne štrpaciirajo toliko svojih vozil, kakor na obupnih jugoslovanskih cestah. Na ta način je ško- da za naš tujski promet dvojna.

Država	število avtomobilov	1 avto odpade na 1 prebivalcev	dajatve na 1 Din
Češkoslovaška	110.000	137	3900
Avstrija	45.000	148	4200
Romunija	35.000	517	4900
Poljska	26.000	950	5800
Madžarska	17.000	510	6600
Grčija	15.000	420	3300
Belgija	163.000	51	2800
Švedska	150.000	42	1500
Nizozemska	144.000	50	2700
Danska	131.000	27	1700
Švica	91.000	38	4800
Italija	392.000	100	4600
Nemčija	1.104.000	60	3800
Anglija	1.900.000	25	2100
Francija	2.183.000	22	6100
Jugoslavija	12.400	1145	8000

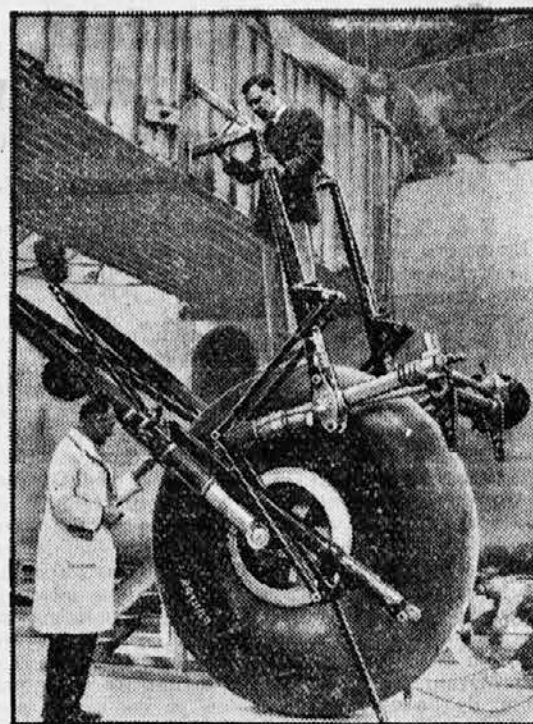
Na več turistov iz držav, ki nimajo morja

En pogled na našo tujskoprometno statistiko nas uči, da je med inozemskimi obiskovalci naše države največ turistov iz Avstrije, Češkoslovaške in Madžarske, torej iz držav, ki nimajo morja. Če razen tega še upoštevamo Poljake ter obiskovalce iz Nemčije in severnih držav, vidimo, da prihaja v našo državo približno 75% vseh inozemskih gostov v pretežni večini in po najugodnejši zvezi ravno preko Maribora. Kakor za železnice, velja to še v mnogo večji meri za avtomobilsko zvezo. Nepo- bitno dejstvo je torej, da predstavlja št. IIj pri Ma- riboru glavno in daleko najvažnejšo prestopno toč- ko v našo državo. Kardinalna točka vseh cestnih programov bi morala biti torej brezpogojno sodo- bna zgraditev ceste iz št. IIja preko Maribora, Celja in Ljubljane na Sušak, ki bi predstavljala nadalje- vanje edine asfaltirane ceste, ki vodi skozi Avstrijo v našo državo. Ni pričakovati, da bi Avstrija izpeljala še eno asfaltirano cesto do kake druge prehodne točke v Jugoslavijo, to pa posebno iz razloga, ker stremi Avstrija za tem, da po izpe- ljani cesti na Veliki Klek isto zveže preko Celovca s Packstrasse, da ustvari na ta način krožno cesto Dunaj—Salzburg—Veliki Klek—Celovec—Gradec—Semmering, ki bi vsakega obiskovalca Avstrije ta- korekoč prisilila, da si ogleda vse važnejše kraje in krasote Avstrije. Poleg omenjene asfaltirane ce- ste skozi Avstrijo do št. IIja je kvečjemu še prič- kovati izgraditev praktično v drugi vrsti v poštev prihajajočega prehoda preko Dravograda v Drav- sko dolino.

Iz Ljubljane skozi Planino v Italijo

Iz Ljubljane bi bilo seveda brezpogojno potreb- no izpeljati nadaljevanje ceste iste kakovosti do Planine s priključkom na Italijo, da bi bila na ta način zagotovljena možnost tranzitnega prometa preko naše države v Italijo, ker je bil ravno ta skoro popolnoma izključen z izgraditvijo sijajne Packstrasse, kar je mnogo škodovalo našemu go- spodarstvu in turizmu.

Ce upoštevamo še dejstvo, da si želi vsak mo-

Zanimiva peresa pri kolesih najnovejših angleških letal.

turist potovati pri povratku po drugi poti, sma- tramo, da bi bilo enako potrebno izpeljati istočasno tudi cesto iz Sušaka preko Karlovca do Zagreba in odtod preko Zagorja in Rogaske Slatine na ome- njeno glavno žilo Ljubljana—Maribor.

Polovičarsko delo

Na podlagi neprestanih pritožb in intervencij, še bolj pa vsled katastrofalnega padca avtomobil- skega prometa v št. IIju, se je gradbeno ministrstvo končno odločilo za rekonstrukcijo te najvažnejše državne ceste z avstrijsko mejo v našo državo. Žal pa je padla ta odločitev brez tehničnih priprav, t. j. brez predhodnega zadavnega elaborata in strok- kovenega predračuna. Namesto, da bi se vzel v ob- zir izgraditev celotne trase od št. IIja do Sušaka, je ministrski svet s sklepom z dne 21. III. 1935 odobril popravilo le najmanjšega odseka te ceste, in sicer delnice od meje do Maribora, kar pred- stavlja le prvih 16 km ter je za to delo vtičala kredit 5.000.000 Din. Ko pa so strokovnjaki izde- lali podrobnejše načrte, se je takoj izkazalo, da je ta znesek absolutno nezadosten. Cesta od Maribora do odcepa ceste za Sv. Lenart bi morala biti radi vzpona in izredno močnega prometa brezpogojno tlakovana s kockami. Vsa zadavna opozorila pokli- canih faktorjev pa so bila zaman, prošnje za povi- šanje kredita so spravile celo akcijo naravnost v nevarnost. Vsled takega odklonilnega stališča se je moral gradbeni načrt prilagoditi višini kredita ter znaša za to najvažnejšo zvezo Jugoslavije s Srednjo Evropo za tekoči kilometer komaj 312.000 Din. Dnevno imamo priložnost čitati o licitacijah za druga cestna dela, kjer se giblje proračun za te- koči kilometer med 800.000 Din in 1.000.000 Din. Jasno je, da more biti na ta način delo le polovi- čarsko. Razen tega pa po dve leti trajajočih pred- pripravah še danes niso končane formalnosti za pričetek gradbenih del na tem cestnem odseku. Li- citacija za odsek Pesnica—Št. IIj še ni potrjena. Pa če se bo tudi v najboljšem slučaju spomladi za- čelo z delom, moramo na podlagi izloženega raču- nati s tem, da bo najdalje v treh letih zopet aktu- alno vprašanje res temeljite rekonstrukcije ceste št. IIj—Maribor.

Ce so se naša sredstva za izpeljavo jugoslo- vanske trase mednarodne prekocelesne ceste Lon- don—Bruxelles—München—Wien—Budapest—Beo- grad—Sofia—Istanbul v najmodernejši betonski iz- delavi, se morajo brezpogojno najti tudi sredstva za zvezo Srednje Evrope s Slovenijo in našim Ja- dranom. V celoti priznavamo velik prestižni pomen omenjene prekocelesne ceste, gospodarske in tu- ristične koristi te ceste za našo državo pa se ven- darle ne dajo primerjati s koristjo ceste št. IIj—Sušak, ki nam dovaja vsakoletno desetisoče tu- ristov, katero število pa se lahko z modernizacijo te ceste podestori.

Najprej ceste, ki nas vežejo z inozemstvom

Prestični, gospodarski in turistični interesi Ju- goslavije, v prvi vrsti Slovenije in Primorja, im- perativno zahtevajo, da se takorekoč v dvanajsti uri prične z velikopoteznim delom za modernizacijo

omenjene najnujnejše krožne ceste od avstrijske meje pri št. IIju preko Maribora, Celja in Ljubljane do Sušaka in nazaj preko Karlovca, Zagreba, Ro- gaske Slatine do Slovenske Bistrice, ki bo postala pravi zaklad za naš tujski promet. Kakor v vseh drugih državah, naj se gradijo najprej one ceste, ki nas vežejo z inozemstvom, pa če tudi bi se moralo morda zato ustaviti delo na drugih cestah, saj ino- zemski mototurist potpi tudi s slabšimi cestami v notranjosti države, če so le glavne arterije v dob- rem sodobnem stanju in če ima pri vstopu v državo prvi vtis o dobrih cestah.

Brezkompromisna zahteva gospodarskih in tu- rističnih interesov naše države in še prav posebno Slovenije in Primorja se mora torej glasiti: Dajte nam moderno zvezo med Srednjo Evropo in Ja- dranom, dajte nam sodobno zgrajeno cesto št. IIj—Sušak!

Radio

Podroben program ljubljanskega in slovenskega pro- pisa postaj dobite v najboljšem in največjem il- lustriranem tedniku »Radio Ljubljana«, ki stane mesečno samo deset dinarjev.

Programi Radio Ljubljana

Sreda, 21. aprila: 12 Operetni venčki (plošče) — 12.45 Vreme, poročila — 13.00 S. spored, obvestila — 13.15 Vse mogoče, kar kdo hoče (plošče po željah) — 14.00 Vreme, borza — 14.15 Mladinska ura: O Jadralskem letalstvu (g. Janko Colnar) — 14.20 Mladinska ura: Kako si pripravim zbirko metuljev (g. Miroslav Zor) — 14.40 Zavarovanje delavcev za starost (g. R. Smers) — 19.00 Vreme, poročila, spored, obvestila — 19.30 Nac. Slovenska literarna kritika (Božidar Borko, publ.) — 19.50 Uvod v prenos — 20.00 Prensne opere iz ljublan- skega gledališča. V I. odmoru: Glasbeno predvajanje (g. Vilko Ukmar). V II. odmoru: Cas, vreme, poro- čila, spored.

Cetrtek, 22. aprila: 12.00 Koncert na wurlitskih or- glah (plošče) — 12.45 Vreme, poročila — 13.00 Cas, spo- red, obvestila — 13.15 Virtuozni igrajo (plošče) — 14.00 Vreme, borza — 14.15 Radijski orkester — 14.40 Sloven- ščina za Slovence (g. dr. Rudolf Kolarič) — 19.00 Cas, vreme, poročila, spored, obvestila — 19.30 Nac. ura: Predavanje ml. za telesno vzgojo noda (Bed) — 19.50 Zabavni kotiček — 20.00 Plošče — 20.30 Orkestralna ura Josipa Vidošiča in Rahe Rajheniča (izvaja Radijski orkester) — 22.00 Cas, vreme, poročila, spored — 22.15 Veselo pesmi s spremljevanjem harmonike in kitare.

Drugi programi

Sreda, 21. aprila: Belgrad: 19.30 Narodne pesmi — 20.30 Humor — 21.30 Orkester — Zagreb: 20.00 Ljubljana — Dunaj: 19.30 Schubertova maša — 20.30 Koncert po želji — 22.33 Zabavna glasba — Trst-Milan: 17.15 Zhor — 21.05 Puccinijeva opera »Tosca« — Rim-Bar: 21.05 Opera — Praga: 19.20 Laha glasba — 21.15 Turolov. narodne — 21.05 Slovenski koncert — 22.35 Koncert na dveh pianinah — Varšava: 19.30 Operna glasba — 21.00 Chopinove skladbe — 21.45 Bachova kantata — Berlin: 21.00 Pfitznerjev večer — Lipsko: 21.00 Kabaret — Köln: 20.45 Komorni koncert — Strassburg: 21.30 Sin- fonični koncert — Toulouse: 21.30 Sinfonični koncert.

»Tožil sem Klepetavca. Pomisli, rekel mi je, da sem star osel.«
»Neumnost. Saj ti vendar niti še trideset let nimaš.«

Zasilni denar, ki so ga izdali na španskem in ki za njegovo vrednost nihče ne jamči

Jetniki s Hudičevih otokov

»Kam me vodita?« je vprašal, čeprav je dobro vedel, kaj pomeni ta njegova pot.

Strazar Bello se je surovo nasmehnil.

»Moramo te malo povprašati po tem, kaj je z dr. Muddom. Na ta vprašanja boš ti lepo odgo- voril... Kaj ne, da boš?«

»Ničesar ne vem,« je odgovoril Buck. »Dr. Mudda sploh ne poznam drugače, kakor samo le toliko, ko sem mu sem pa tja kdaj prinesel hrano v celico.«

»Bomo videli,« je pripomnil drugi bel strazar. »Ce ne boš hotel govoriti, ti bomo pri tem malo pomagali, ha!«

Crnc je prav dobro vedel, kaj to pomeni. To pomeni, da bodo s silo skušali iz njega izviti pri- znanje... da ga bodo mučili.

Kaj se je dogajalo pri takšnem izpraševanju, mu je bilo, pa še kako, dobro znano. Tega posla ni hotel opravljati niti eden od črnih čuvajev, pač pa je bil prihranjen le za Zwerga in Bella.

»Naprej!« se je zadril Zwerg nanj in ga sunil z držajem samokresa v hrbet.

Ceprav je bil udarec precej močan, vendar se krepki Buck ni niti premaknil z mesta. Samo z zobmi je zaskrpal in se zagledal v bela tovariša.

»Kaj zijaš, pes?!« je zarenčal Bello nanj.

Pri teh besedah je že sunil Bucka na vso moč s puškinim kopitom v bok.

Crnc se je opotekel, nate pa se je skozi od- prta vrata skotalil v globino.

Oba bela čuvaja sta se samo epogledala in že odšla po stopnicah za njim ter zaprla za seboj vrata.

Globoko doli je vladal polmrak. Le sem pa tja je kak trak svetlobe prodril skozi malo, zamreženo okno. Bilo je to edino okence v tem podzemskem prostoru.

Malo proč od stopnic je stokal črnc Buck od bolečin. Oba bela čuvaja sta stopila k njemu.

»Vstani, pes!« se je znova zadril nanj Bello. Toda Buck se ni mogel niti premakniti z mesta.

Drugi čuvaj se mu je približal od zadaj in mu nadel težke okove na roke.

Buck se ni upiral. Prepustil se je usodi in se ni upiral, ko sta bela čuvaja delala z njim, kar sta le hotela.

Zwerg in Bello sta bila tudi zelo oprezna. Preden sta začela svoj posel, sta imela navado, da sta vsakega jetnika zvezala.

Bila sta okrutna po naravi, v dno duše hu- dozna, pa vendar največja strahopetca, kakor ni navada takšnih ljudi.

Hinavca, ovaduha in breznačajna tipa sta se znala prilagoditi predpostavljanim, da so jima po- verjali tudi najvažnejša opravila. Prej, preden sta prišla v kaznilnico, sta služila oba pri policiji in sta se v burnih časih narodnega nezadovoljstva, pogostih sprememb, ko je vladala pravica pesti in se je državljanska svoboda jedva priznavala, po- kazala za posebno sposobna.

Komaj je prišla kaka nepodpisana prijava, morda je bilo samo šepetanje, že je bil ta ali oni osumljen največjega zločina. Preiskavo sta vodila Zwerg in Bello, da se je vsaka gotovo končala z uspehom. Sredstva, ki sta jih pri tem uporabljala, so bila taka, da se jim nihče ni mogel upirati.

Padala so priznanja tudi v takih stvareh, ki jih noben človek nikdar ne bi mogel izvršiti, stvari, ki so po svoji vsebini že mejila ob norost.

Kasneje se je nekaterim posrečilo, da so doka- zali svojo nedolžnost, posrečilo se jim je pred so- diščem, da so se izrekli, in sodišče jih ni obso- dilo. Bili so spuščeni na svobodo.

Toda posledice, ki jih je na njih pustilo zasli- ševanje Zwerga in Bella, so mnogokaterim ostale vse življenje.

Ko so se s časom razmere spremenile in so se morali krvniki, ki so imeli še bolj krvniške sluge,

umakniti, sta bila tudi Zwerg in Bello prisiljena oditi.

Nikjer nista mogla najti zatočišča, vse se ju je ogibalo kakor steklih psov. Morala sta se prav skrivati, tako so bili ljudje na nju ogorčeni. Ko je kaznilnica na Hudičevih otokih javno iskala bele čuvaje, sta bila onadva edina, ki sta se javila.

Takoj sta bila sprejeta.

Svoj krvavi posel sta nadaljevala tudi tukaj. Uprava kaznilnice je komaj kaj vedela o tem, ali pa se je delala, kakor da nič ne ve, kako sta ti dve krvi žejni zverini, opravljali svoj krvavi posel.

Ostali čuvaji so se ju izogibali.

Ni ga bilo črne, ki bi se družili z njima.

Bila sta tako čisto osamljena, prezirana, kar je v neki meri celo povečevalo njuno okrutnost proti vsakomur, ki bi jim le padel v roke.

Sedaj je bil črnc Buck v popolni njuni oblasti.

Iz njega je bilo treba izsiliti priznanje, da je sodeloval pri pripravah za beg zdravnika Mudda.

Pograbila sta vkleknjenega Bucka in ga odpe- ljala v spodnje prostore.

Tu je bila popolna tema.

Prostor ni imel nobenega okna, niti najmanj- šega ne.

Ko sta spustila ubogega Bucka na tla, je Bello prižgal žepno svetilko. Njena luč je razsvetlila celico, ki je bila približno tri metre široka, tri me- tre dolga in prav toliko visoka. Gole stene so bile vlažne, enaka so bila tudi kamenita tla.

Celica je bila skoraj prazna. V njej se je na- hajala le lesena klop, nekaj vrvi, ena je visela na železnem členu s stropa, in stol, na katerem je bilo nekaj debelejših in tanjših igel, kakor tudi ne- kaj ozkih, podolgovatih vrečic, napolnjenih s pe- skom.

Bello je postavil svetilko na stol.

Tedaj sta oba pograbila Bucka in ga položila na klop.

»Lahko začneva,« je rekel Zwerg z zlobnim na-

smehom, ki je njegovemu obrazu dajal še okrut- nejši izraz.

»Pustita me v miru!« je spregovoril Buck, ki je med tem vsaj malo prišel k sebi od silnega udarca. »Ne vem ničesar.«

»Boš že vedel, tiček, kadar te malo navijeva,« je zasmehljivo dejal Bello.

Tedaj sta se mu zopet oba približala, ga obr- nila na hrbet, mu zvezala noge, povrhu pa ga še privezala za klop.

»Zakaj si pomagal zdravniku Muddu na be- gu?« ga je vprašal Zwerg.

»Nisem mu pomagal.«

»Si!« se je zadril nanj Bello ter že segel po vrečici, ki je bila napolnjena s peskom.

Ze ga je začel tolči s to vrečico, kamor je padlo. Buck je občutil silne bolečine. Pa ni niti rhnul.

»Močnejše! Jace ga udari, Bello,« je brezčutno nagovarjal Zwerg.

Bello je ubogal.

Že ga je mlátil z vso silo.

Buck se je opotekal, rožljaj z okovi in posku- šal je, da si jih sname z rok, toda okovi so bili močni in niso popustili.

Celo Bello sam se je utrudil.

»Daj Bello, da ga jaz malo pogladim!« ga je prekinil Zwerg. »Morda bom imel jaz kaj več uspeha.«

Vzel je v roke vrečico s peskom, se obrnil k zvezanemu jetniku, ki si ni mogel pomagati, in dejal:

»Bulje bi bilo za te, če priznaš. Torej?« Buck pa je še bolj čvrsto stisni zobe in ni znil niti besedice.

»Živčice ne mara niti spregovoriti!« je zaren- čal nad njim Bello.

»Sedaj bo,« je spregovoril Zwerg. »Ha, dragi moj, to ti bo pomagalo. Tega nežnega božanja ne boš nikdar pozabil... Dobro je to, to ti prija... Ha, takole... ti prija, ne? Govori! Priznaj!«

Komaj je spregovoril te besede, ga je že silo- vito udaril z vrečico, naj je padlo, kamor je hotelo.